

ШўМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 4-ше (156) №, 2026 ий апрель

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

ХРИСТОС ЫЛЫЖ КЫНЕЛЫН!

МАРИЙ МИТРОПОЛИЙЫН ЁШАНЛЕ
ШОЧШЫЖО-ВЛАКЛАН
ЙОШКАР-ОЛА ДЕН МАРИЙ ЭЛЫН
МИТРОПОЛИТШЕ ИОАННЫН
КУГЕЧЕ САЛАМЛЫМАШЫЖЕ

ХРИСТОС ЫЛЫЖ КЫНЕЛЫН!

Йöратыме ача, иза-шольо ден ака-шўжар-
влак!

Святой Русь ўмбалне Кугечын ты поро
уверже тўжем ий утла йонга: **Христос Ылыж
кынелын!**

Тыште илышын сенгымашыже. Христос
Ылыж кынелын! Ылыж кынелше Господь
Шкеж дене пырля чыла чоным ылыжтен да
нунылан корным ончыктен.

Нине кугече кечылаште Черке чыла
ўшаныше-влакым йывырташ да «Тиде кече
– Юмын пўрымö кече: тиде кечын йывыртен
куанена!» манын мокташ ўжеш. Волгыдын
Ылыж кынелме кече – тиде йомартле
пайрем. Тудым йöратыше-влаклан Господь
курумашлык утаралтмашым пуэн гын,
кузе ме куаныде чытена? Ылыж кынелше
Христос миром кондышо ўдырамаш-
шамычлан да мыланна чылаланна Шкеак
каласен: «Куаныза!» Мучашдыме порылыкым
пуышо тиде куан – курумашлык илышын
тўналтышыже. Тиде куан мыланнат,
Пылпомышысо Ачанан сулыкан да начар
шочшыжо-влаклан, пуалтеш. Вет Юмылан
мландымбалне илыше кажне шочшыжо
шерге. Апостол Павел мыланна шарныкта:
«Господь дене ушнымаште куаныза... Господь
дене ушнен, эре куаныза. Угыч каласем:
куаныза!» (Флп. 3:1; 4:4).

Умбақыже – 2-шо лаштыкыште.

Ылыж кынеше Господь Иисус дене ушнымо куаным святой Апостол-шамыч тўня мучко шареныт, тидлан шке илышыштым чаманыде пуэныт. Ты куан дене темын, святой орланыше да шкеныштым чаманыде тыршыше ег-влак мландымбалысе илыш корныштым сенгымаш дене мучашленыт. Христиан-шамыч моло калыклан умылаш лийдыме йывыртываш да пиал дене темше улыт. Кө але Юмын порылыкшым шижын огыл да Господь Иисус дене ушнымо куаным пален огыл, нуно тидлан чылт öрыт.

Нине священный кечылаште ме Ылыж кынеше Господь дене ушнымо куан дене темынна. Вет кызит мемнан сулыкан чоннам Господь Шкеак волгыдо да поро христиан илышлан ылыжта. Христосын Ылыж кынешме чынышкыже ушнен, ме шкеат ылыж кынешлына да курымешлан Юмо дене пырля лийына манын, ўшаннам пенгыдемдена.

Ылыж кынеше Господь чыла вере улеш, вет чыла кумдыкат – Тудын кучен ашныме верже! Мемнан дене эре пырля лияш Тудо Шкеак сөрен: *«Тўня пытымешке, Мый кече еда тендан дене пырля лиям. Аминь»* (Мф. 28:20). Мландымбалне да каваште Тудо чылажымат Шкеж дене тема. Тудо ўшаныше-влакын чоныштышт, Тудо Юмын черкылаште да Черкыште шукталтше Таинствылаште. Эммаусыш кайыше кок тунемшыже дене пырля ошкылмыж семын мемнан илыш корныштынат Тудо эре пеленна. Кажне Литургийыште святой Киндым тодылмо годым Тудо Шкеак палдырна.

Голгофым да ыресеш орланыме орлыкым чытен лекмеке веле ылыж кынешмаш лиеш. Кө тидым раш умыла, тудо шке ыресшым – илышысе нелылыкым – öпкелыде вашлиеш да чытенак нумалеш. Кө шке кап але тўня да диавол деч толшо алгаштарываш ваштареш Господьлан ўшанен шогаш тырша, кө ты тўнясе осал ваштареш лўдде кредалеш – тудо Христосын Ылыж кынешмыжым шке

шўм шинчаж дене ужеш да йывыртен мура: *«Тиде кече – Юмын пўрымö кече: тиде кечын йывыртен куанена!»*

Христосын Волгыдын Ылыж кынешме пайремже толеш гын, Юмылан ўшаныше ег-шамыч чулымештыт, шўлышышт дене ылыжыт, чот куанат, иктышт йывыртен саламлат: *«Христос Ылыж кынешлы!»*, а весышт нунылан куанен вашештат: *«Чынак Ылыж кынешлы!»*

Нине кугу кечылаште чонын пўртүсшö уэмеш: ончычсо öпке, енын шыгыремдаш тöчымыжö, сырымаш да ужмышудываш мондалтыт. Сенгымаш гимным мурыммо годым пешкыде шўмат пушкыдемеш, малыше совесть Кугече пайрем лўмеш йывыртен кырыме чаг йүкеш помыжалтеш. Тиде кечылаште чонышто чот волгыдо да сай лиеш, илыме да чылаштым йöратыме, пенгыдын ўшаныме да уло чон дене кумалме шуэш.

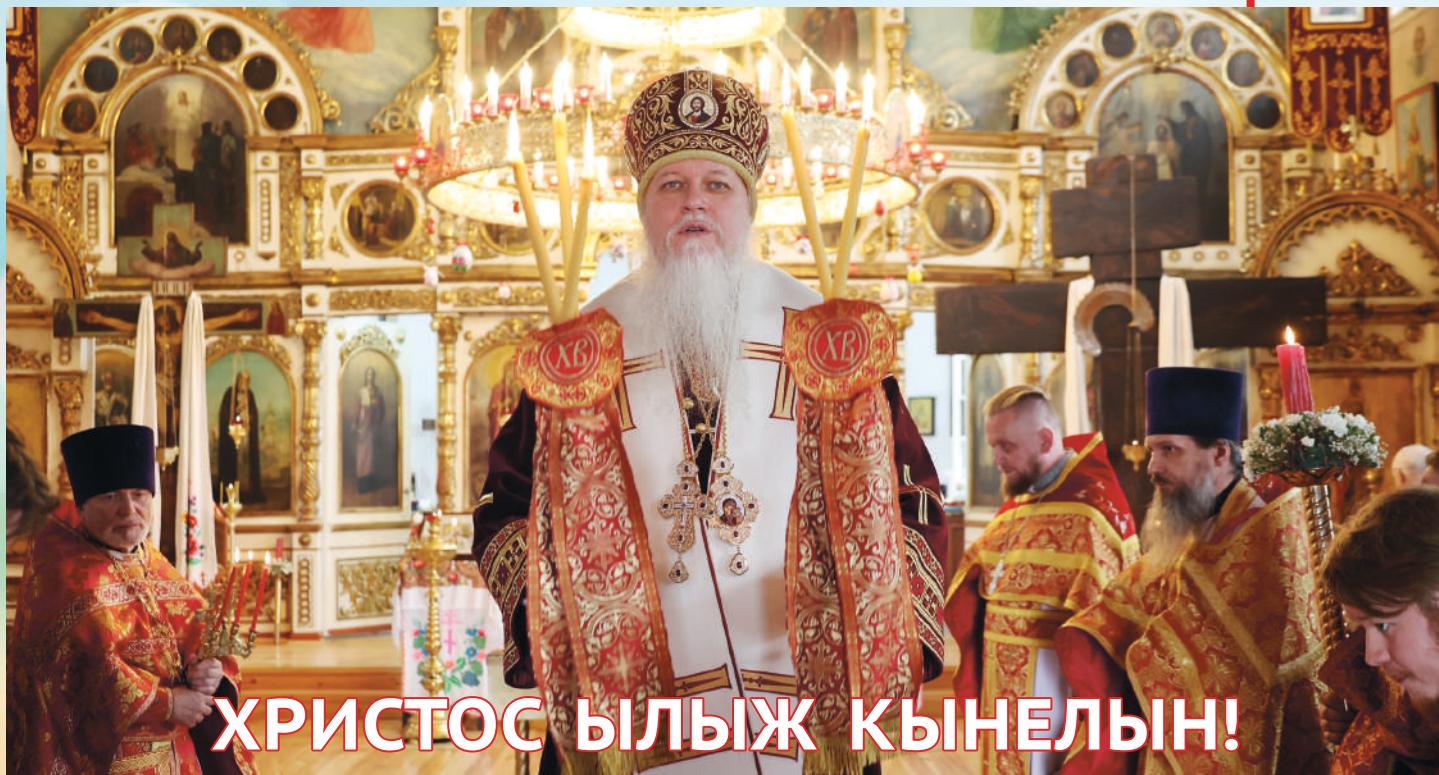
Ылыж кынешме Господьым йылме дене веле огыл, а паша да шотан илыш радам дене мокташ күлеш. Тунам Кугече мыланна утарыше лиеш, а Христосын Ылыж кынешме чынже мемнан чынна, ўшанывашнан негызше да илышнан рўдыжö лиеш. Тунам ме шўм гыч шолын лекше чын куан дене темына. Тыгай куан нерген святой евангелист Иоанн Богослов ойлен: *«... тунам шўмда куан дене темеш, тиде куаным тендан деч нигö шупшыш ок нал»* (Ин. 16:22).

Господь дене ушнымаште йöратыме ача, иза-шольо ден ака-шўжар-влак!

Святой Кугече пайрем дене чыладамат уло шўмын саламлем! Господь Иисус Христоснан куанышкыже тичмашын пураш да Илышым пуышо Шўгарже гыч Тудын Волгыдын Ылыж кынешмыжым яндар шўм дене чапландараш тыланем.

ХРИСТОС ЧЫНАК ЫЛЫЖ КЫНЕШЛЫН!

2026 ий, Христосын Кугечыже,
Йошкар-Ола

ХРИСТОС ЫЛЫЖ КЫНЕЛЫН!

ВОЛЖСК ДЕН ШЕРНУРЫН ЕПИСКОПШО ФЕОФАНЫН КУГЕЧЕ ПАЙРЕМ ДЕНЕ САЛАМЛЫМАШЫЖЕ

Ылыжкынеше Господь дене ушнымаште чот йоратыме да кугун пагалыме чыла ача, Юмым йоратыше инок ден инокия, шерге иза-шольо ден ака-шўжар-влак!

Кугу Пўтын неле корнымым эрташ мыланна Юмын кугу чаманымашыже полшен, да мынде Христосын волгыдын Ылыж кынешме куаным уэш духовно тамлена. Преподобный Иоанн Дамаскинын Кугече каноныштыжо каласыме семын кызыт чылажат волгыдо дене темын, кава ден мланде да мланде йымалат: вет Христосын Ылыж кынешмыжым чыла чонан пайремла да Тудын дене пенгыдемеш.

Нине святой кечылаште ме, түрлө келшыдымаш ден умылыдымашым монден, икте-весынам йывыртен саламлена: «Христос Ылыж кынешлын!»

Адам ден Ева кугезына-влакын сулыкыш пурмыштлан көра кажне айдемын чонжо сулык да курымашлык колымаш дене вўдылалтеш манын, Чыла палыше Юмо ончычак ужын. Утарыше Христос толшаш нерген ўшаным Тудо Тошто Сугынь годсо праведник ден пророк-шамычын чонышкышт пыштен.

Юмын шўрен палемдыме Христос толын да Шкеж нерген тыге каласен: «Господьын Шўлышыжө Мыйын ўмбалнем – Тудо Мыйым йорло-влаклан Поро Уверым шараш шўрен палемден, тодылалтше кумылан-влакым тўрлаташ колтен. Кучен петырыме-влаклан эрыкыш колтыммо нерген, сокыр-влаклан шинчашт почылтмо нерген увертараш, инды-

ралтше-влакым эрыкыш лукташ, Господьын порылык ийже толын шумо нерген увертараш Тудо Мыйым колтен» (Лк. 4: 18–19).

Ўресеш пудалалт орланымыж дене Господь Иисус Христос уло айдеме тукымын сулыкшым возыман книга пытарен, тамыкыш волен да Пылпомыш Кугыжанышыште курымашлык поро пиалым Тудын дене пырля ужаш шонышо-влакым ўжын.

Көшке илышыжым православный ўшанымашын пенгыде кў ўмбаланже негызлен, тыгай енлан райын омсажым У Сугынь годсо Кугече эрелан почеш. Теве Эн святой Троице пўрымыжө-влаклан Шке йоратымашыжым тичмашын пуэн, тыгак христианинын ўшанымашыже йоратымаш саскам тичмашын кондышаш. Сандене кө кызыт түрлө нужналыкым да ойгым чыта, көн чонжым шўлык да ойго иша, нунын дене Кугече куаным уло кумылын пайлаш күлеш.

Господь дене ушнымаште кугун пагалыме ача, шерге иза-шольо ден ака-шўжар-влак! Христосын волгыдын Ылыж кынешме пайрем дене чыладамат чон почын саламлем! Утаралтмашыш кайыме шуркедыше вондеран корныштына Юмын польшлан ўшанен, чоннам яндарын эрыктена да шўмнам йывыртимаш дене темена!

ХРИСТОС ЧЫНАК ЫЛЫЖ КЫНЕЛЫН!

2026 ий, Христосын Кугечыже,
Волжск ола

МОЛИТВАНА ТЕК ОГЕШ ШЫПЛАНЕ

Росгвардий пашаен-влакын профессионал пайремышт тений Россий Федерацийын национальный гвардийжым ыштымылан 10 ий темме дене келшен толын.

Лач 27 мартыште Йошкар-Оласе Благовещений соборышто Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн Юмын литургийым служитлен. Митрополитлан соборын ключарьже протоиерей Сергей Поглазов, Йошкар-Ола епархийын правоохранительный орган да Вооруженный вий дене вашкыл шотышто пълкажым вуйлатыше протоиерей Александр Бачурин, оласе моло клирик-влак полшенйт. Черке мурым Татьяна Чернован вуйлатыме «Благовест» хор мурен.

Литургийыште Марий Эл Республикысе Росгвардий управленийын пашаенже ден ветеранже-влак, кадет-шамыч кумалыныт.

– *Иза-шольо, ака-шўжар-влак, святой Российын воинже-шамыч!* – ойлен митрополит. – *Таче тендам пайрем дене саламлена да тыгодымак*

Господьлан тауштена. Тудо тазалыкым да вийым пуа, сўй пасушто кугу служенийыштым шуктышо-влакым арален коштыкта. Апостол Павел ойла: «Кузе мый молылан тудым пуэн кертам, мо шкемын шўмыштем уке?» Кажнылан шке шўмыштō тынысым, патырлыкым, осал дене кучедалаш лўддымылыкым ашныманак. Тидын годымак яндар ушан лийман да Юмылан ўшаныман. Росгвардий войскан Пылпумышысо аралышыжым – святой князь Владимирым – эре сўрвалыман. Тудо садак полша, пенгыдылыкым, лўддымылыкым, патырлыкым да чылажымат верандаш ситыше кугу шўмым пуа.

Тек Господь чыладамат арален коштыкта! Кызыт святой Русьнам шокшо точкылаште аралыше-влакым кажнымжым сакла. А мемнан тек Юмылан молитвана огеш шыплане, шўм-чоннам лыпландара да Россий державылан тыныслыкым, сенгымашым колта. Господьын благословенийже пеленда лийже.

«КАЛЫК ТЫЛ» – КАЛЫКЛАН

Волжск да Шернур епархийын епископшо Феофан 26 мартыште епархиальный управленийыште Волжск муниципал округын «Калык тыл» фондшым вуйлатыше-влак Э.В. Зайков да Н.П. Семенов дене вашлийын.

«Калык тыл» – социально аралалтдыме, нелылыкыш логалше-влаклан полшышо фонд. Тудым 2023 ий октябрьыште регистрироватлыме. Но шке поро пашажым фонд тиддеч ончычак тўнгалын. Чолга ең-влакын тыршымыштан кōра 2015 ийыште, Кугу Сенгымашын 70 ияш лўмгечыжлан, калык деч оксам поген, Приволжский посёлкын Сенгымаш аллеешыже Кугу Отечественный сареш вуйыштым пыштыше салтак-влаклан чапкўм шогалтыме. А кызыт ик эн кугу сомыл – Юлсер кундем гыч СВО-ш кайыше сарзына-влаклан полшаш. Сандене фондын еңже-влак сарын икымше кечылаж гычак

гуманитар польшыым погаш тўнгалыныт да тачысе кече марте землякышт-влаклан шкеак намиен, кидышкышт кучыктат.

Владыка Феофан дене вашлиймаште Эдуард Викторович ден Николай Петрович лач тидын нерген каласкаленыт, а владыка нуным ты суапле кугу пашаштлан тауштен да благословитлен.

СВЯТОЙ ГЕОРГИЙ АРАЛТЫШ ЛИЙЖЕ

Волжск ден Шернурын епископшо Феофан 1 апрельште Волжск ола ден Волжск округын военкоматыштыже армийыш кайышаш рвезе-влак дене вашлийын.

Владыка Феофан великомученик Георгий Победоносцын илыш корныж дене палымым ыштен.

– Тудын подвигше Святой Русьым аралыше-влаклан пример, – ойлен владыка. – Ушанем:

элнам аралаш кайыше-влак кокла гыч шукынжо христианин улыт да неле годым святой Георгийым полшаш йодыт. А тудо эре полша. Тек Георгий Победоносец эреак тендан дене пырля лиеш».

Владыка чылаштым благословитлен, юмынвудым шыжыктен, Георгий Победоносцын юмонажым да православный книга-влакым пöлеклен. А военкоматлан православный календарыым пöлек шотеш коден.

ШУКО ЛУДАТ – ШУКО ПАЛЕТ

Медведево районысо Пурсанур (Кузнецово) селасе Юмын Аван «Владимирский» иконыжо лүмеш да Руш Кукмарий ялысе Илия пророк лүмеш черке-влакын настоятельже иерей Василий Яшмолкин шукерте огыл Руш Кукмарий школышто лийын.

Василий ача православный книга-влакым пеленже намиен. Южыжо шүдö ияш улыт! А иктыж нерген тунемше-влаклан поснак кугешнен каласкален. Тудым, требникым, Василий ачалан Марий митрополийын духовникше, Курыкмари район Сумки селасе черкыште ятыр ий служитлыше архимандрит Иоанн (Барсуков) пöлеклен. Ты книга дене тудо шкежат служитлен, сандене Василий ачалан тудо пеш шерге.

Василий ача үдыр-рвезе-влаклан православный книга-влакым лудаш күлмö нерген ойлен, вет нуно айдемын көргö шижмашыжым, чонжым пойдарат. «Книгам лудмын пайдаже пеш кугу», – манын. Шуко лудшо ег шуко пала, тўняумылымашыжат кумда, туддене кеч-могай

темылан мутланаш лиеш.

Мучашлан Василий ача Юмын күштымашыже-влак кокла гыч 5-шыжым пеш раш умылтарен. Вет лач тушто гына тыланымаш уло. «Шке ачатым, аватым пагале, тыланет поро пиал лиеш, мланде ўмбалне тый кужу ўмыран лият», – ойлалтеш тиде күштымашыште. Юмо илышым ача-ава гоч пуэн, сандене нуным жаплымаш Юмын жаплыме дене иктак. Ойыштым колышман, ваштареш ойлыман огыл. «Тыгак чыла кугыеным, поснак туныктышыда-влакым пагалыман» манын ойлен Василий ача.

ЫРЭС ДЕНЕ КОШТМАШЛАН – 26 ИЙ

Юлсер кундемысе Пётъял черкын, уло мари́й кундемын святыньыже, Юмын Аван «Смоленский-Седмиезерный» иконыж дене кайыше крестный ходыш эреак шуко калык ушна.

Тўналтыште, 2000-ше ийлаште, Юмын Авам вашлияш кинде-шинчал, пеледыш аршаш дене изижат-кугужат лектыт ыле. Южо посёлкышто, кугурак яллаште чудым ыштыше иконо дек мўкш ава йыр рой погынымо гай чумыргеныт. Кугурак-влак Эреак Ёдыр улшо Мариялан чап мурым мурен ошкылыныт, изирак-влак юмога йымак волен шинчыныт. Куанымышт дене юмога йымач эше да эше каеныт. Юмын порылыкшо, Юмын Аван чаманен леведмыже яндар чонан-влакым куан дене тема, чыла ойгым мондыкта. Сандене кў ик гана крестный ход дене каен – тудо ончыкшат эше да эше каяш тырша. Вет тыште тудо Юмын лишне улмыжым шижеш, шкаланже айдемыла чучеш, чыла вере тудым кугу уна семын вашлийыт, юмыньен семын сийлат. Иктаж-кўн йолжо нузылген, йол парняшыже вўдотыза налын гын, чылан, кў мо дене кертеш, уло кумылын полшат.

Поснак кугу куан авалтен тудо илемлаште, кушто Юмын литургийым служитлыме. Вет тыште Пырчесым подылшо, службышто шогышо, икманаш, уло калык ўмба́к Юмын кугу чаманымашыже, порылыкшо волен. Крестный ход кайыме уремлаште шукынжо капкам, омсам почын шындаш вашкеныт, чыла вере гаяк корнеш пеледышым, ужар шудым шареныт. Тыге йоча гай улшо мари́й калык Юмын благодатьшым кеч изиш да кодаш шонен. Юмын Ава тудым, пашам йўратыше калыкым, Юмын Законом чылаже ок пале гынат, Шкеж деч шўкалын огыл. Кажныжым лыпландарен, курымашлык илышлан ўшаным шындарен.

Ырес, юмога дене кайыме корнышто пўртўс эре гаяк куандарен. Морко велкыла эртыме годым Вылыпсола пасушто тегыт пеледыш тунар пелед шогалын – эныж тўсан теңызыште ошкылмыла чучын! Чавайнур олыкышто висвис ден онгырпеледыш кумылым савыреныт, тушеч тарванен кайымат шуын огыл. Ердўр, Мари́й Кужер корнышто Юмын Авам вашлияш эр лупс дене имне ден чомаже лектыныт. Кужу йолан,

куштылго капкылан пеш йытыра чома аваже йыр модын кудалыштын. Тиде сўретым ег-влак кужу жап куанен онченыт, вет тыште илышын тўзланымыже, тичмашлыкше палдырнен, аважен игыжын Пўрышым чапландарымышт койын. Юмын моторлыкшо, поянлыкше каласен мошташ лийдыме. Айдеме чон тидым крестный ходышто поснак келгын шижеш.

Эше икмыняр онай, ۆрыктарыше паша нерген ойлыде ок лий. Юмын Аван чудым ыштыше иконыжо воктене кугу благодать улмым ег-влак веле огыл, вольыкат, кайыкат шижыт. Чингансола ялыште илыше-влак шагал улыт, да священникын проповедьшым колышташ пуйто лўмынак «Звениговский» совхозын кугу ушкал кўтўжў пасу гыч толын лектын. Нуным «электрокўтўчў» гына чараклен, уке гын юмоґа деке чак толыт ыле. Крестный ход ўмбака ончен ломыж шогеныт, пуйто ала-мом йодыныт. Вара священник, лишкырак миен, ўмбакаштыт святой вўдым шыжыктен, да нуно шке олыкышкышт эркин савырнен каеныт. Чынжымак «Всякое дыхание да хвалит Господа».

Морко посёлко воктенысе Курыкўмбал ялыш кўзымў годым пасушто тораштак огыл ушкал ден шорык кўтў коштын. Ноен, пўжалт пытыше ег-влак, хоругвийым, ыресым, юмоґам нумалын, «Пресвятая Богородице, спаси нас» манын мурен каеныт. Кўтучў кўтўжым авыраш тўчен гынат, сенген кертын огыл, шорык, ушкал, ег-влак иктеш варненыт. Ушкал-влак ломыжыныт, шорыкшамыч магыреныт, пача-влак кудалыштыныт – пурак веле тўрген. Икте-весым шыргыжал ончалын, ег-влак умыленыт: тиде Юмын куатшым чапландараш манын, Сўрасыктыше Юмын благодатьше айдемыге, вольыкге иктеш ушен. Южо яллаште комбо тўшка, каза-шамыч ырес дене кайыше калык дене пырля миеныт, урем мучко шарленыт. Нуным иктат авырен коден кертын огыл.

Каласкалыме событий-влак мемнам туныктат: уш-акылан айдеме Юмым ок чапландаре гын, ойлен моштыдымо вольык Тудым чапландараш тўгалеш. Сандене, илыше-влак, айста шўреш она код. Мыняр ий эше мыланна пуалтын крестный ходым вашлияш – лекташак тыршена. Илышым пуышо ырес йымалне, Юмын Аван леведме дене утаралтмаш корныш шогалына. Тиде корным мушо чон курым-курымеш куанаш тўгалеш.

Протоиерей Николай ЧУЗАЕВ

«ХРИСТОС ШОЧМО ЛўМЕШ ХРАМ. АРЫН СЕЛА»

Тыгай лўман передачым тений 25 мартыште Российысе «Союз» православный телеканал «По святым местам» телепередачыштыже ончыктыш.

Шке ямдылыме передачыштыже журналист Надежда Калинина марий калыкын просветительже, Арыныште ятыр ий пашам ыштыше священник Гавриил Яковлевич Яковлев нерген каласкала да передачыжымат сотемдарышынан шочмо кече кечынже, 25 мартыште, эфирыш луктын. Тений Гавриил Яковлевлан 183 ий темеш ыле. Тиде ег православий полшымо дене марий калыкшын шинчымашыжым келгемдыме, тудым тунемшым ыштыме пашалан ўмыржым пуэн. Марий икшыве умылыжо манын, пеш шуко православный литературым марий йылмыш кусарен, уроклаште йочам марла туныктен, марий йочалан школ-влакым почеден.

«Союз» телеканаллан кўра Морко кундемысе Арын селана да тушто Юмылан ўшанен илыше калыкше дене кумда элнаште илыше моло калыкат палыме лийыч. Надежда Калинина передачыштыже Марий митрополийын войзымо «Апостол марийского народа» документальный фильмым да «Шўм-чон изолык» журналнам сўрастарыше Денис Смирновын сюжетше-влакым кучылтын. Ты передачым кумылан-влак Марий митрополийын сайтыштыже ончен кертыт.

ЮМЫН ШҮЛЫШАН ПӨЛЕМ

Преподобный Нектарий Оптинский ойлэн:
«Те «Чыла святой-влак, мемнан верч Юмын сөрвалыза!» манын ойледа гын, Пылпомышто нуно иканаште каласат: «Юмо, серлаге!» Тунам тыландат кугу пайда лиеш. Йолташым мландымбалне огыл, а Пылпомышто кычалза, ылышыштыда тудо эн ўшанле лиеш».

Мартыште школыштына кугу событий лие – Православий кабинетым почмо. Ты пайремыш Арын селасе Христос Шочмо лүмеш храмын настоятельже протоиерей Николай ача, храмыште пашам ыштыше-влак, Морко район администрацийын туныктыш пөлкажым вуйлатыше Э.Э. Аблинова ден методистше-влак С.Л. Александрова, Л.В. Бурнаева да моло уна-влак толыныт. Эн ончычак Николай ача Поро пашам тўналмылан молебным эртарыш, кабинетым Юмын вўд дене святитлыш, Юмын порылыкшым ўжў. Вара чылалан Юмын суапландарымашыжым, тазалыкым, пашаште сенымашым тыланыш.

Рушарня школын тунемшыже-влак марла возымо почеламутыштым лудыч, моло тунемше-влак дене пырля чын ылышым моктышо муровлакым йонгалтарышт.

Ме, икмыняр тунемше, Православий кабинет вашкерак почылтшо манын, кертме семын тыршенна: кабинетым эрыкташ, арверым веран-верыш шындылаш полшенна.

Тиде кабинетыште молитвам лудаш, Юмын шўлыш полшымо дене шўм-чоннам, уш-акылнам шуараш тўнгалына. Мыланна туныктышо-влак тидын шотышто эре полшен шогат. Тыгак тыште святой-влак нерген фильмлам ончаш, православий дене кылдалтше ушан книга-влакым лудаш тўнгалына. Кўлешан информацийым налаш смарт-телевизор уло. ОПК (ончыкыжым ОДНКНР) предмет дене урокат тыштак эрташ палемдалтеш.

Православий кабинетым почмылан ме пеш куаненна, тудо чылалан куаным конда манын шонена.

**Александра БОГДАНОВА, Анна БИРЮКОВА,
Тамара КУЗНЕЦОВА,
Морко район, Арын школ**

ИИСУСЫН ШИНЧАВҮДШӨ

Библейын эн кўчык стихше – Иоаннын **Возымо Святой Евангелийысе 11-ше главан 35-ше стихше. Тушто каласыме: «Иисусын шинчавүдшө лектын». Тиде кўчык стихым вашкыде шыман лудаш күлеш, вет тудын кажне мутшо шерге.**

Апостол Иоанн Евангелийжын икымше главаштыжак возен: *«Шомак капангын да мемнан коклаште илен»* (Ин. 1:14). Праведный Лазарьын ылыж кынелмыж нерген каласкалымыж годым адак тиде шонымашым шуен. Иисусын шинчавүдшө лектын гын, тугеже Юмын Эрге чынжымак Айдеме Эрге лийын, сулыкшо уке дене веле мемнан деч ойыртемалтын.

«Иисусын шинчавүдшө лектын». Тугеже айдеме-шамычын утаралтмашыштым Юмо йүштө шүм дене ыштен огыл, тидым ышташ Тудын кугу кумылжо лийын! Христосын шинчавүдшө Господьын могай улмыжым раш почеш, Тудын йоратымашыжым ончыкта. Колымаш ең-шамычын тўсыштым вашталта, лишыл ең-влакым тулыкеш кода, тўняшке тургыжланымашым да шўлыкым ешара, айдемын пиалжым пытара. Иисусын шинчавүдшө Тудын чаманымыжым, тўнялан лишыл улмыжым ончыкта. Грек философ-влак «Курымаш Юмо чыла шотыштат вашталтдыме» манын ойленит. Но Шке шижмашыжлан көра орланыше Юмын нуно Юмылан шотлен огытыл.

Юмо нерген айдемын умылымашыже тичмаш огыл манын, Иисусын шинчавүдшө лекме гычат палена. Тудо – вашталтдыме, чыла кертше, чыла палыше курымаш Юмо – мемнам йората, чамана, йоратыше ача семын мемнан верч тургыжлана. Пөръен-шамыч коклаште эн чаплыжат чаманен шортыныт. Иисус, чыла чапле-шамыч коклаште Эн Чаплыже, тыгак шортын. Изи эргыда шортын колта гын, «Пөръен-шамыч огыт шорт» манын ида ойло, вет тиде чын огыл. Уэш каласем: пөръен-шамыч коклаште эн чаплыжат шортыныт, чыла чапле-шамыч коклаште Эн Чапле улшыжат шортын! Христос шорташ вожылын огыл гын, ме молан вожылшаш улына. Шинчавүднаже чаманыше да яндар лийже, тыгай шинчавүд – Юмылан надыр. Кўраныме, арам нелеш налме, ужмышудымо да йўын руштво дене темше шинчавүд деч Юмо йўрна. Нуным Иисусын шинчавүдшө дене ида тагастаре, тыгайже мыланнат огеш күл.

Юмо мемнан орланымынам Пылпомыш гыч ончен чаманыме дене серлаген огыл, мыланна

полшаш мландымбаке волен, шортшо да ойган-влаклан полшен коштын. Тудын кўштымашыжым апостол Павел возен коден: *«Куаныше дене куаныза, шортшо дене шортса»* (Рим. 12:15). Утарыше Христос тунам Лазарьын колоткаже воктене Марфа да Мария дене пырля шортын шоген. Юмо ушыж дене пален: иудей-шамычын шыдыштан көра вашке Тудынат капше колоткаште кияш тўгалеш, а тунемшыже-влак тыгаяк ойго дене темыт.

Христос Господьын шомакше да мом ыштымыже чылажат курым-курымаш. Лазарьын колоткаже воктене шортшо Иисус мемнан дене пырля лишылна-влакын колоткашт воктенат шортеш. Ойгына годым диавол мемнам шўлыкын агурьшкыжо кудалташ тўча, но ме палена: шкет огынал, воктенна Христос шога. Туге гынат, мемнан уло *«Жап шорташ да жап воштылаш»* (Еккл. 3:4). Лазарьым ылыжтен кынелтыше Господь Шкенжын да мемнан шинчавүднам ўштеш. Мо сайын мучашлалтеш, тудо чылажат сай. Мемнан денат чыла сай лиеш. Жап шуэш, да Тудо лишылна-шамычым ылыжтен кынелта! Да мемнамат.

Священник Леонид КУДРЯЧОВ

ТЕ КЫЗЫТ МЫЙЫМ КОЛЫМАШ ДЕЧ УТАРЫШДА

Икана самырык марий ден вате, таушташ манын, шке духовникыштан черкыш ик тўжем тенгем конденит. Тунамсе пагытыште тиде пеш кугу окса лийын. Батюшка пӧлекым налын огыл, но вате-марийлан мӧнгеш кайыме корныштышт ты оксам икымше вашлийме еглан пуаш благословитлен. Станцийыш ошкылмо годым самырык мужыр ваштареш икымше ег – чот йўшӧ пӧрӧен – тайналт-тайналт толын.

Самырык ўдырамаш марийжылан ӧрын ойлен: «*Ынде мыланна кузе лийман? Оксам тиде йўшылан пуыман мо?*» Пелашыже, кокытеланыде, пенгыдын пелештен: «*Батюшка кузе каласен – тугак ыштена*». Руштшо егын нунын дене тӧр лиймекышт, самырык пӧрӧен тудым чарен шогалтен да кидышкыже ик тўжем тенгем кучыктен. Тудыжо, кидыштыже кагаз оксам ужын, иканаште айнен каен. «*О пагалымем-шамыч! Кузе тыланда таушташ? Те кызыт мыйым колымыш деч утарышда*» манын да шортын колтен.

Ты пӧрӧен ужалыме-налме сферыште тырша улмаш. Но пашаштыже ревизийым эртарымеке, лач ик тўжем тенгеже ситен огыл. Парымжым петыраш нигӧ полшен кертын огыл, пӧрӧенгым казамат вучен. Нимом ышташ ӧрмыж дене тудо шкенжым шке пытараш шонен пыштен. Тидым ышташ куштылгак огыл, сандене чолгарак лияш манын, сайынак йўын шынден, да самырык мужырым вашлийме татыште лач колаш ошкылеш улмаш...

Тиде пӧрӧенгын илышыжым тыге ӧрыктарышын утарен кодышо священникше преподобный Серафим Вырицкий лийын.

Серафим Вырицкийын (Василий Николаевич

Муравьёвын) шочмыжлан 12 апрельыште – 160 ий. Руш Православный Черкын ончыкылык иеросхимонахше Ярославль губерний Рыбинск уезд Арефинск волостьыш пурышо Вахромеево ялеш шочын. 1920 ийыште Александро-Невский лаврыште Варнава лўм дене монахыш, а варарак Серафим лўм дене кугу схимыш ўп тўредме йўлам эртен.

1933 ийыште Ленинград кундемысе Вырице посёлкыш илаш куснен да пыртартыш кечыже, 1949 ий 3 апрель, марте тыштак илен. 1935 ий гыч 1945 ий марте, 10 ий почела, шке садыштыже кў ўмбалам сукалтен шинчын, олмапуэш пижыктыме Серафим Саровскийын юмогаже ончылно кумалын. Кугу Отечественный сар жапыште Российым осал тушман деч утарышаш верч икмыняр шагат дене садыштыже Юмым сӧрвален.

Серафим Вырицкий калыкыште ончык ужын моштышо семын чапланен, сандене туддеке ой-кагашым налаш шуко ег толын. Кажныштан поро мутым муын, лыпландарен колтен. Суртоза деч посна кодшо еш-влаклан да тулык икшыवेशамычлан шуко полшен. Колымыш деч ончык вакшыш гыч кысел кертдыме лийын, южгунам вавешташат ўнарже ситен огыл, тидлан верч пеш ӧкынен.

Руш Православный Черке тудым 2000 ий августышто преподобный ликыш пуртен. Тудым калык Российын молитвенникше, илышыште кугу нелылыкыш логалше-влакын полшышыжо да Юмын ончылно арален налшыже семын ужеш.

Серафим Вырицкийым пагален шарныме кече – 21 март/3 апрель.

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

🌿 - пища с растительным маслом
 🍴 - пища без растительного масла
 🐟 - разрешение на рыбу
 ✕ - полное воздержание от пищи
 🐟 - разрешение на рыбную икру
 🍷 - разрешение на вино
 🍴 - из трапезы исключается мясо
 📅 - сплошные седмицы
 📅 - постные дни
 🕯️ - особое поминовение усопших

7 – Юмын Авалан Поро пұрымашан Уверым пуымо (Благовещений) кече.

АПРЕЛЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

Москван да уло Русьын патриархше святитель Тихонын кечыже.

8 – Архангел Гавриилын погынжо.

10 – Господь Иисус Христосын кугу Орлыкым чытымыжым шарнымаш.

12 – КУГЕЧЕ! ИИСУС ХРИСТОСЫН ВОЛГЫДЫН ЫЛЫЖ КЫНЕЛМЫЖЕ!

13 – Москван да уло Русьын

митрополитше святитель Ионын кечыже.

14 – Юмын Аван Иверский иконыжын кечыже.

17 – Юмын Аван «Илышым пуышо памаш» иконыжын кечыже.

18 – Москван да уло Русьын патриархше святитель Иовын кечыже.

21 – Радинча. Колышо-влакым уштымаш.

ДУХОВНЫЙ ФРОНТЫН САРЗЫЖЕ – МОНАХ

Кызыт каен шогышо сарын ойыртегалтше лектышыже лийын кертеш: святостын угыч пеледалтмыже да монах-влакын армийыштын кугеммыже.

Кумдан палыме святой-влак кокла гыч пелыже але пелыже утла енге ончысо сарзе лийыныт. Федор Стратилат ден Георгий Победоносец гыч тўгалын Дмитрий Донской ден Иоанн Русский марте. Кугу Отечественный сар гыч пўртылшо ятыр ветеран Псково-Печерский монастырь ден Троице-Сергиев Лаврыш толын, вара ХХ курымысо да мемнан жапысе кумдан палыме старецыш савырнен. Нуно шке духовный кўкшытышт дене Пылпомыш Кугыжаныш марте шуыныт.

Кугу уш-акылан да тыгодымак чот ўнышо Кирилл Павлов ачана Сталинград кредалмаш годым Сталинград олесе шаланыше ик пўртыштў Евангелийым муын да сар мучко пеленже коштыктен. Власть кучышо-шамыч Псково-Печерский монастырьым петырыме нерген мутым луктыныт гын, тусо наместник Алипий шке монах обительжым крепостыш савыраш сўрен.

«Тунам те монастырьым шалаташ танк дене толыда мо?» – йодын нунын деч.

Святой Паисий Святогорецат военный лийын. Сар годым тудо радист сомылым шуктен да мутланымаштыже ты специальностьлан келшыше мут-влакым чўккыдын кучылтын. Ончысо радист семын енг-влаклан «Юмын частотажым» палаш туныктен. Шукерте огыл мемнан дене Илий (Ноздрин) ачана чеверласен. Кугу сар пагытыште тудо йоча лийын, моло семынак шуко нелылыкым чытен лектын. Фашист офицер Курск тураште лийшаш кредалмашын картшым йомдарен улмаш, а тудо муын. Кугурак енг-шамыч ты картшым маршал Рокоссовскийын штабышкыже колтеныт. Юмо тудым кугу пашалан изинек ойырен налын, вараже святейший Патриарх Кириллын духовникше марте кушкын.

Сар корным эртыше енг-шамыч шке илышыштым Юмын кидыш пуэныт. Сарыште Юмылан ўшаныдыме енг уке, тушто Юмо – илыше да пеш лишыл, шинча ончылнак шуко чудо ышталтеш. Кажне минут але секундышто илышын кўрылт кертмыжым палымет годым молитва чон гыч лекше да пеш яндар лиеш. Юмын чыла чынже почылтеш – эн кугу чынже Тудо Шкежак улеш. Колымаш деч лўдмаш йомеш, вет вес велныже – Юмо.

Сарыште илен лекше-влак кокла гыч иктышт шочмо суртышкышт каят, а Юмын корныш уло чон дене савырныше але неле ситуаций годым Юмылан сўрымашым пуышо-влак – духовный фронтыш!

Нунын илышышт да кредалмышт нерген эше ятыр книгам возат, фронтышто лийше ўрыктарыше чудо нерген ятыр фильмым сниматлат. Российын ылыж кынелмыж верч сар годымат, тыныс илыш годымат чот шогымышт шочмо элнам уэмда, яндарешта, вет монах – обществын Юмылан кумалаш ойырымо ужашыже, надырже. Тыглай калык шке илышыж дене ила: пашам ышта, кочкеш-йўэш, кана, а монах чылашт верч кумалеш, шке молитваж дене Юмын сўрвала, Тудын деч аралтышым да тынысым йодеш. Нунын кумалмышт дене тўня эше ила. Нунын молитвашт мемнам «Юмын частотажым» шижаш туныктат. Информационный лавыра тидлан тўрлў чаракым ышта гынат, сенген ок керт.

Борис КОРЧЕВНИКОВ

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

КУГЕЧЕ КЕЧЫН

• Кузу Кугече кечын
 • Могай мотор игече:
 • Ал кече лектеш модын,
 • Ик Юмым саламлен!
 • Пүртүс вашталте палын,
 • Пайремлан куаналын.
 • Чодыраште мама кичке
 • Пеледын шөртнялген.
 • Каваже таче утыр
 • Кандалге тўсым налын.
 • Мура пеш сылнын кайык
 • Чан йўк дене пырля.
 • Йўд службо гычын мөнгыш
 • Ачам пörтылын пурыш,
 • Кугече чевер муным
 • Пуздыш мыланна.

**Л. ЯКОВЛЕВА,
Морко, Арын**

"ШҮМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ № 2078

Журнал лекме жап - 09.04.2026 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме. "Стринг" ИПФ ООО-што савыктыме. Адресше: 424006, Йошкар-Ола, Изи Чигаешево урем, 4-ше пöрт.

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пöлем.
Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев (иерей), Д.В. Смирнов, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлö лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОGYЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**